

hajózási társaság ellen, Szilágyi Dezsőnek, Wekerlenek, Tibád Antalnak és mindenkinek, a ki a kormányban valamit alkot, valamit ér.

De Tisza Kálmán azt nem dicsérik. Annak még csak egyetlen jó alkotása és a házra nézve hasznos cselekedete lehet. Ha t. i. elkötördök Gesztre, Kocsordra, vagy hová — gazdálkodni. Külömben is azt mondják, hogy jobb gazda magának, mint az országnak!

Tisza pedig — a ki az ő kormányzat medrében felhalmozódott szemetet sem akarta elkötörni — nem kötördök, a míg őt magát nem kötördök.

A kit féltünk és a kiről azt hisszük, hogy néhány hónap alatt nyakát szegi, az Baross Gábor, a Tisza-kormány vakmerő Phetonja.

Magna petis Phaeton! Európának megteremtette a zónát — ez még hagyján. Áldásos munka és nem veszedelmes.

Harczol az osztrák szellemű Dunagőzhajózási társulattal — ez már nagyobb baj: a magyar provincia minisztere mert ki kótni Bécsnél, ezért aligha nem lakolnia kell.

De a valódi darázsészekbe most nyul bele, a mikor a börtört rendszabályozza meg.

Hijába rajzolja le az együgyűk kedvéért a „Borsszem Jankó” Tiszát, mint a ki tapsol a Baross erómutatványainak. A Baross negyedik veszedelme a geszti vén bűnös sárka, illetőleg fekete-sárga irigysége lesz.

Ha ugyan nem buktatja meg Szilágyi Dezső Tiszát, mielőtt Tisza Kálmán aknázná alá Baross Gábort!

Barossról és a zónáról levén szó, ajánljuk a debreceni rendőrség figyelmébe a város XIII-ik zónáját.

A zóna, vagy is az öv-rendszer igen hasznos intézmény, de azért Venus övé körül kissé erősebb ellenőrzést kellene gyakorolni, mint a hogy most történik. És aztán:

Nagyon gyakori a korzón a Székház XIII. zónáján!

A néhai antiszemita párt közzöni alásson Baross Gábornak, hogy egyik legnépszerűbb és mégis elejtett törvényjavaslatát, a börzeadóra vonatkozót, kezdi életbe léptetni.

Most esett meg, hogy a kire rábizonyítottuk, hogy csak számár- és vakondok-munkát folytat, úgy értelmezte szavainkat, miatha keményszivű tyranusnak festettük volna le.

Baross Gábort pedig a szamarak és vakondokok festszték a tyranusnak, holott nem más, mint egyszerűen erőlyes és bátor ember.

Föl tehát, harcra a börze ellen: Augiasnak sok istállója van!

A „DEBRECENI” TÁRSZÁJA.

Emlékezés Liszt Ferenczre.

— A „Debreceni” nek: Id. Ábrányi Kornél. —

Mult szerdán volt három éve, hogy megszünt elni Beyreuthban s földi porhüvelyéből elszállt felelő nagy szellem, mely százalunk művészetét egét oly csodás fényvel ragyogtatta be, minőböz hasonlót nem mutat fel az összes művészetek régiebb és újabb története. Az a tüneményszerű életpálya, mely osztály-részeit jutott, kezdetétől fogva egész végig, soha nem hanyatolt a mythoszerű dicsőfényben, mely körülfonta sőt — közel hét évtized után — épp halála előtt kevessebb lévélte szét legintézetvebb sugarait a két legelső világrészről Paris és Londonból, hogy az után élete, mint egy isteni álom, épp azon a helyen érjen véget, hol művészet ideáljának legmagasabbabb kielégítést találta. Mert utolsó éveiben nem is volt már egyéb az ő élete, mint egy tündéri álom visszénye, melynek izgató varázsától nem tudván szabadulni: folytonos harcot küzdött a lelke s hol az anyagi mulandóság feletti önmegadag nyugodt, sima tükren evezett, hol pedig a minden földivel daczó égi szikra villámcsapásainak a befolyása alá került.

S néhány hónappal halála előtt — még itt Budapesten való utolsó tartózkodása alatt — az utóbbi áram hatalmába került, melyből aztán nem volt többé emberi erő, mely képes lett volna őt, kiragadni mint a napba néző kőzali sas, ha közeli végét érzi, még egyszer ösztönt érez fölszállni a fellegekbe nyuló legmagasabb sziklarom csúcsára: úgy ő is számtalanszor megkorszorított fejét még egyszer érinteni vágyott az olympusi hegyet, melyről mint a művészet utóbbi Orpheusa leszállt a földre, hogy azt laujával meghódítsa. Az agkor hanyatló ereje s a nagy emóciók elviseelésére már megázult idegrendszer ellen-

A nemzet meg volt elégedve a magyar ellenzéknek a véderő vita folyamában Tisza ellen követett eljárásával. Hijába itten a levelek, visszapillantások és hírlapi gondolatok: az tény, hogy e vita után szaporodott a függetlenségi párt létszáma igen tetemesen.

De annyira még sem szaporodtunk, hogy az elért sikerek módszerét és taktikáját — mint a szerencsés sikkoló Polycrates gyűrűjét — a tengerbe dobjuk azáltal, hogy a párt vezérei és tagjai meghasonoljanak.

Nem is hasonlanak meg, mert a tengerbe dobott gyűrűt most nem a hal hozná vissza Polykratesnek, hanem — Tisza Kálmán, a hatalom élvezetében felhízott vén politikai potyka nyelne el és tartaná meg... magának!

Báró Fehérvári megy — közös hadügyminiszternek. A véderő vita óta tarthatatlan, mint Tisza Kálmán. Csak menjenek mindaketen és ezáltal rögtön megszűnnek a parlamenti viharok. Csákyt még ráadásul adnók oda Bécsnek.

A 14. §. és 25. §. hazaárulásának elkövetői távoznának el.

Majd jön a Fehérvári helyébe valami osztrák generális. Janszky tábornoknak alapos kilátásai vannak a magyar honvedelmi miniszteri állásra.

Fehérvári után már csak Janszky jöhet.

Ha Tisza Kálmán még csakugyan lenne tekintélye, akkor a miniszteriumában nem volnának Szilágyi Dezső és Baross Gábor, hanem a következők:

Elnökök: Tisza Kálmán, a feladott jogok és kir. udvari szállítója.

Király körüli miniszter: Krausz Lajos.

Igazságügy: Fabinyi Teofil, klerikus demesült Bach-korszakbeli reporter.

Belügy: Tallian, a somogyi levélírója.

Földmívelés: Gróf Széchenyi Pál. (Kiszitand! (Szedő.)

Ipar, ker. és közl.: Somoskeőy, a ki az iparnak nem csak művelője, de még lovagja is.

Vallás és közoktatás: Gróf Csáky Albin. (Maradhat.)

Honvédelem: Janszky.

Honvát miniszter: Horváth Gyula, mint a ki horvát is, de ha kell, tud nagyon görögnek is lenni.

Pénzügy: Farkas Menyhért, a lottoszedelő, mint a ki a Tisza-regime lutri szellemének hű toldaleka.

Ezek felett uralkodnék a magatizs-takezével — Tisza Kálmán, a „tekin-télyes!”

Tegnapi, az Irányi Dániel „Visszapillantás”-ára vonatkozó cikkük kiegészíté-

mondott ugyan e szándékának: de ki és mi állhatja útját a lelek hatalmas róptének, mely a magasba vágyva, nem számol többé az anyag lekött lánczaival, hanem csak rohan előre s föl, ha mindjárt a földi életbe kerül is.

Ó sem volt visszatartható Nem hallgatott sem barátainak, sem az előtte föltárul-testi s lelki fáradalnak, izgalomlató szözi-tára. Elment végzeté utolsó diadal útjára, dac-zolt a természet törvényeivel s kivívta maga ellen a sorsot. De a sors meg ez utjában is kiválasztottjának minősítte. Megengedte neki, hogy vágyai teljesjenek. — Két világváros népe, koronák viselői, a születés a szellem, a vagyon, az irodalom, a művészet legdizting-váltabb körei meghódították előtte, elhalmozták a legfényesebb kitüntetésekkel s körülövezték halántékát a dicsőség számtalan babérai-val. Elérte a cseljárt, de értelet kellett adnia cserébe. Pedig még sokáig elhett volna, mert példátlan vastermeszetét, szervezete százados életre jeltette ki.

A kik élete végnapjait mellette föltölték beszélik, hogy utolsó óráiban is — a midőn pedig már el nem hagyható körágyát — ta-gadta, hogy beteg s nem volt más gondolata, mint az akkor folyamatban levő beyreuthi mintaelőadásokból egyet sem mulasztani el. Semmi sem volt természetesebb, mint halál küzdelemre vált lelkének e hallucinációja, mert összeforrtak az előadások az ő egész életének művészeti ténykedésével s hogy végre megvalósultak s ma is felkötik, odavonzzák a művelt világ figyelmét: legfőként az ő érdeme s az ő onzetlen anyagi és szellemi lel-kesedésének az eredménye.

S most, hogy ép javában folynak a Wag-ner-operák beyreuthi mintaelőadásai, vajjon mit álmodik ottani sirjában, ama törpe s nagyságot inkább gyűlölt mint hirdető kórakás-alatt, melyet egyedül a beyreuthiak emeltek emlékére?! Álmodta volna-e valaha, hogy míg életében a hízogók, kegyvadászok, a fénye-

señ, közöljük a „Visszapillantás” ezen rész-letét:

„Egy harmadik kerületben pedig a függetlenségi és 18-as párt egy mérsékelt ellen-zéket állított szembe a kormánypárti jelölttel, noha ott mérsékelt ellenzéki ember alig egy-néhány van, míg a függetlenségi párt igen tekintélyes számot tesz. E miatt pártfeleink közül többen felrevonultak, mások meg mint újabb sajnálattal értesültem — a kormány-párti jelöltre adták szavazatukat, a mit semmi szín alatt helyeselni nem lehet.”

Ez a rész vonatkozik Budapest belvárosra, a mely br. Kaas Ivort választotta meg képviselőül.

Az a Kaast, a ki legelőbbekben együtt működik a függetlenségi párttal és a kinek megválasztása mellett... Kossuth Lajos nagy hazánkfi a levelet írta.

Gili Balázs.

A közös hadsereg felszerelése.

Debrecezen, aug. 5. A közös hadsereg felszerelésében báró Bauer Nándor közös hadügyminiszter a tavalyi delegáció utasítása alapján, s hogy az évről-évre megújuló jogos kívánalmaknak megfeleljen, azt a reformot tervezte, hogy a kisi-párt is részelteti a szállításokban és pedig egy Lajthán inen, mint a Lajthán tul a kvóta negyed-negyedrésének erejéig. E szerint tehát Magyarországra a 30% az egynegyed része a kispárnak jutott volna. A tavalyi delegáció utasítása szerint a közös hadügyi-miniszter mult év december végén ily értelemben írta ki a pályázatot és ugy Ausztriában, mint mindunk a kispárosok teljes erővel indították meg a mozgalmat, hogy a börtört szerezési szállításokból a nekik fentartott részt kivégyek.

Különbösen nálunk a kispárosok az országos iparügylet kezdeményezése alapján és vezetése mellett minden tekintetben a hadügyminiszter pályázati kiírása szerint, sőt a miniszterium hadfelszerelési osztályának magántermesztői utasítása szerint jártak el, hogy a kispárnak fentartott 150,000 ftos szállítást elnyerjék s erre a pályázatot a szabályzat és előírás legszigorúbb betartása mellett jó eleve be is adták.

A közös hadügyminiszternek tehát a magyar kispárnal szemben semmiféle kibúvója már nem volt, s ha a miniszter az idei delegáció előtt oda nyilatkozott, hogy a pályázati eredmény nem felel meg várakozásainak, ezt semmiesetre sem érthette a magyar kispár. A hadügyminiszter e kétes értékű kijelentése azonban a beavatottak előtt már akkor is gyanus színben tűnt föl, de igazában csak ma tudjuk, hogy mit értett a hadügyi-miniszter várakozásának ki nem elégítése alatt.

Mint ugyanis teljesen megbízható forrásból értesülünk, a közös hadügyminiszter az egész pályázati eljárást meg fogja semmisíteni s még ez év folyamában új pályázatot ír ki közös hadsereg börtört szükségleteinek 1891-től való fedezésére nézve.

Ez eljárásra okot az adott, hogy egyrészt az osztrák kispárosok pályázata semmiféle sem felel meg a miniszter intencióinak, másrészt pedig az, hogy Magyarországon a börtört nagy iparosok, kik eddig a

melegben sütkérezők, szellemi kincseiben osztozók s azokat ezerféle alkban kiaknázók tömege vette körül, folytonosan, s hogy a míg élt és meleg szive nem tett egyebet, minthogy a művészet, társadalom, nemes cselok, országok, városok közművelődési s jótékony egy-lelei érdekében meg legutolsó éveiben is folyton pazarlásra serkentse kezét és befolyás-tát, halála után oly hamar elfojtjak felejteti, hogy még három év múlva sem fog sehol is megindulni egy oly nagyobb mozgalom s te-vekenység, mely csak egyetlen egy hozzá mel-tó emlékszóbor létesítését is kiltatásba helyez-hetne? Avagy álmodta volna-e valaha, hogy meg saját hazája is azzal fogja viszonzni hánta tanúsított önzetlen ragaszkodását s minden alkalommal készséges aldozatkészsé-gét, hogy parlamenti többség határozata nyo-mán fogja tudatni neki a világnak, miszerint halmait sem tartja méltónak a hazai földben való pihenésre, mire nézve pedig nem egyszer nyilvánítá forró óhajtását, sőt a mint biztosan tudom, erre nézve itt Budapesten a hetvenes évek végén tett legutolsó (de soba nyilvános-ságra nem jutott, jobban mondva: nem juthat-tott) végrendeletében a Ferencziek sírboltját ki is jeltette?

A világra szóló lángelmék közt azt a páratlanul álló kivételt képezte ő, a ki az ég kegyelméből nyert geniuszt nem arra hasz-nálta fel, hogy aranybálynagyá öntse, a maga számára s azt imádjá, hogy minél különbözőbb értékű forgó pénzzé változtassa, hogy minél többen részesülhessenek áldásában. Nagyobb volt a szíve, minthogy ne fért volna benne a hon- és emberszeretet fájának minden ága; sőt mindez annyira el is foglalt benne minden helyet, hogy a saját érdeke egészen kiszorult belőle! Ha mind egy halmában látnók azt a tömörked anyagi s szellemi kincset, melyet zóna, nemzetiség, párt- és helyierdek, rokons-és ellenszenvre való tekintet nélkül, a művé-szet, irodalom, közművelődés s emberszeretet oltárára letett: méltán kérhetőnk, hogy hol az a népek vagy a börzezsákok felett uralkodó

szállítások 30%-a erejéig voltak a miniszterium-nál engedélyezve, miután e kvóta egynegyed-részt a kispárnak tartották fönn egy általa-lán nem is pályáztak a fönmaradó 22%-ra, mivel — állítólag — évek óta gyarapított konfekció-telepük e csekélyebb mérvű szállítás mellett csak veszteséggel volna föntartható.

A hadügyminiszter tehát, habár készsé-gesen elismerte, hogy a magyar kispárosok pályázata és szervezkedése minden irányban annyira megfelel az ő intencióinak, hogy nor-mális körülmények között kénytelen lett volna azt tekintetbe venni, a fölhözött körülményekre való tekintettel semmieset tekintti és er-deménytelennek jelenti ki az eddigi eljárást és új pályázat kiírását rendelte el.

Ez eljárásban az a furcsa, hogy a had-ügyminiszter, a ki mindezeket a dolgokat tudta már márczius havában, a delegáció előtt bölcösen és mélyen hallgatott róluk, s most, hogy a delegáció által felelősségre már nem vonható, siet eljárást az érdekeltek köröknek tudomására hozni.

Beavatottak tartanak tőle, hogy a had-ügyminiszter mostani eljárása csak egyenetni akarja az utat a régi állapotok fenntartására, sőt az a lehetőség sincs kizárva, hogy a magyar nagypáros-konzorciumnak mostani sztrajkoló eljárása előre elhatározott, sőt megállapított és a magyar kispárosok kijátszását czelzó manöver volt.

A legkülönösebb a hadügyminiszter ér-telhetlen eljárásában az, hogy, habár a magyar kispárosok pályázatát és szervezkedését tel-jesen kifogástalannak, sőt az ő intencióhoz kepest is megfelelőnek mondta, nem jutott észbe és szöveketeket az iránt megkérdezn-i: nem hajlandó-e a magyarországi nagypáros-konzorcium által megvetett 22% szállítá-sára is vállalkozni? Mert ez lett volna a dolog rendje.

Mint értesülünk, a szaktestületek e kér-dést legközelebb tüzetesebben fogják tár-gyalni, s valószínű, hogy a hadügyminiszter eljárása az országgyűlésen is felszólalásokra ad alkalmat.

HELYI HIREK.

Népszámlálás. Julius 28-tól aug. hó 3-ig született varo-ukban: I. Református: törvényes 11 fu, 12 leány, — törvénytelen 1 fu, 3 leány, — együtt: 27. Egybekelt 2 pár. II. Róm. kat. hólikus: törvényes 3 leány, törvénytelen 1 fu, 2 leány, — együtt: 6. III. Evangélikus: 0. IV. Zsidó: törvényes 2 leány. Elveszültek összes száma: 35, — melyet ha egybevetünk az elhunytak számával (42), az apadás = 7.

Bécsből kerekpáron Debreczenbe. Min-den athletának becsületére való utat tett meg ifjú Bosznay Károly ur, Bosznay hely-beli nyelvereskedő 19 éves fia, ki véle-czépden négy nap alatt tette meg az utat Bécsből Debreczenbe. Bécsből f. hó 2-án Reggel indult el s az nap este Győrbe ér-kezett, — másnap, 3-án este Budapestre ért, 4-én Győgyóson át Kerecszendig halott, 5-én pedig — Csegén, a Hortobágyon s B-Ujváros-on keresztül teljes egészségben hazakerkezett Debreczenbe. Utközben eső nem érte, csak erős széllel kellett gyakran küzdenie. Na-ponta átlag 120 kilométernyi utat tett meg, tehát többet, mint Borbely György kolozsvári tanár és társai, kik Magyarországból Pa-risig kerekpáron tettek meg az utat. Bosz-nay Károly ur utja annál nagyobb kitartásra

hatalmas király, aki lenyomná az ő serpenyő-jét? A világ látott már elég nagy művészt, nagy író, vagy mesés szerencsés „Sorsválasz-tóttat, akik százerek, milliók felett rendel-kezzek, tekintélyes hagyatékot hagytak há-tára; de a százazrekkel dobaldózik között egyet sem látott még olyat, minő Liszt Fe-rencz volt, a ki után nem azért nem marad-tak százerek, mert nem ismerte az általános emberi tulajdonságokat, mely szerint — amint a példabeszéd tartja — meg a földönjáró szenteknek is első sorban maguk felé hajlik a kezük.

A király-koronázás évében, 1868-ban történt, midőn szinten huzamosabb időt töltött Budapesten egyik meghitt barátja a megbol-dogult Schwentner belvárosi apatpleános ven-dégszerető hazánál s midőn a világ minden részéből mindenféle alakban ki volt vetve el-lene a háló, hogy milliókat képviselő nimbusa lehetőleg még zsákmányoltassék: hogy az ak-kori híres s szerencsés kezű művész impresz-szió Ullmann a is felkereste, azzal az aján-lattal, hogy kerek egy milliót biztosít a szá-mára, ha egy évi hangverseny-körutra meg-yeve Amerikába. Mosolygva fogadta a rek-lámhős ajánlatát s megvergette a vállát, e szavakkal eszerte el: „Kedves Ullmann, kö-szönöm szives megemlékezését; de nem kerek belőle; soha sem uzerkedtem a művészettel s a mug élek, már nem is fogok s aztán öreg is vagyok már arra, hogy mint lánccra vert oroszlan mutogassam magamat. De nem is tudnék mit kezdeni az ön milliójával, mert lássa, sem a börzén nem játszom, sem takar-ékpénzintári dividendákra nem ábitozom s az-tán szerény igényeim az ön milliójával is csak a mostaniak maradásának, azokat pedig isten-nek hála meg reklám-drót s monstre-plakátok nélkül ki tudom segíteni.”

(Vége köv.)

mutat s annál miután ő meg gát a kerekpáron

* A vármegye igazgatási bizottsági havi ülését. Tár

* Az iparodén Győrött t. debr. iparos ifjú ur Debreczenbe választott meg hosszabban meg-jesztette elő

* Intézetes kir. kereskedele-gelypenztárak akár rendelti u-ban. Hangsúlyoz-gelypenztárak függetlenül, elkül-azért, mert az ő meg ma sem al-alig van rá kilát-kuljanak. A sege-re rendezendőnek kifejeztünk azért-gelyezési ügye-ügyletől különvá-vejük, hogy meg-fektettük és min-jük. A segélypen-kezes eszközeim-ni. Eppen azért hivatalnokai kar-gyedül a felügy-intézkedés a ő iparossegéde eg-ne százelekként ki és egyszerűen hozzájárulási ará-vel pedig a vezet-hogy azt meg az-előtt felterjeszt-e országgyűlési Eredménytelensé-g, a vezergylet e k-leendő benyújtás

Szontaghi János, Gelleri Mór a segélypenztár-ja terjesztet, ha több ízben felszó-lat Gelleri Mór tá-álval határozott, segélypenztárak hozandók, ugy, ha gátása és az onke-ről a segédeknek penzkezelése ellen-gedekből álló veg-tőleg a testületi segélypenztárak kö-lyege, a hol eddig tak fenn. A sege-gedekre kiterjeszt

A legközele határozottat Nag-nek hatósága az-vándorgyűlés er-tilag biztosította.

Allandó várt-lasztattak: Bat-Rundek Antal plé-noki testület eln-kamarai tisztviselő

* Közgyűlés hitelszöveketetelepe folyó hó közgyűlést tartotnagytanács termé-volt a főkötelep helyreállítását, s szép számú tagot is oldottak. A viselői közszere-kezeikbe az in-bizton bízunk, ha gyökeres magyari-ntezet felvirágoz-hetét el fog kove-lőül megvalósít-lure földöntök-hály, ellenőrré Választmányi tag-Beregszászi János Monori Gábor, Mihály földbíró Gacsó Kálmán Fegyőlyő biztós

Gábor, Lure Sándorokosok. A fők az a már hozott-csereletes burgalon-roztatott ugyan 5%, mellet kam-gad, — a azok-előnyösebb feltét-mint eszköz a sebb árak mede-elhatározta, hogy a szépen fejlődő csoportosult ha-Szóval kiterjeszt-virágzóztatása el-üdözöljük a föld-hisszük is, hogy sebb siker fogj

* Értésség főgymnáziumban napjain irásbeli, vito és pró-eret-jelentkezéseket a-órájig elfogadjá

* Posta és ten. A Budapest

